RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

XIVe KAMER

A R R E S T

nr. 227.464 van 20 mei 2014
in de zaak A. 207.669/XIV-35.169

In zake : Walter BUYSSE
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Carine Flamend
kantoor houdend te 1860 Meise
Vilvoordsesteenweg 101
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door
de minister van Pensioenen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het cassatieberoep, ingesteld op 14 januari 2013, strekt tot de vernietiging van "de beslissing dd. 26 november 2012 van de Commissie van Beroep voor Vergoedingspensioenen, kenmerk VC/610126-039-81, waarbij het beroep van verzoeker, gericht tegen de beslissing dd. 18.03.2010 van de commissie voor vergoedingspensioenen ontvankelijk werd verklaard doch gewijzigd in het nadeel van verzoeker en waarbij werd vastgesteld dat de totale aanrekenbare invaliditeitsgraad onvoldoende is om de uitbetaling van een pensioen te verzekeren".

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij beschikking nr. 9399 van 28 januari 2013 wordt het cassatieberoep toelaatbaar verklaard.

De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en verzoeker heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Robert Vander Elstraeten heeft een verslag opgesteld, op grond van artikel 16 van het koninklijk besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatie-procedure bij de Raad van State.

Verzoeker heeft een verzoek tot voortzetting van de procedure teneinde te worden gehoord ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 2 april 2014 om 10.30 uur.

Staatsraad Carlo Adams heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Pascal Lahousse, die loco advocaat Carine Flamend verschijnt voor verzoeker, is gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Robert Vander Elstraeten heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Verzoeker heeft in het verleden een aantal letsels opgelopen.

Betreffende een achillespeesruptuur heeft de commissie voor vergoedingspensioenen op 7 mei 1997 vastgesteld dat de totale invaliditeitsgraad vanaf de consolidatie op 1 januari 1996 (4%) onvoldoende is voor de uitbetaling van een pensioen.

Voor een meniscusaandoening heeft de commissie voor vergoedingspensioenen op 11 oktober 2001 een tijdelijk pensioen toegekend doch vastgesteld dat er vanaf 28 mei 2000 geen schatbare invaliditeit meer overblijft. De resterende totale invaliditeitsgraad bleef aldus beperkt tot 4%.

Wat betreft een rugletsel als gevolg van een ongeval bij het valschermspringen op 3 juni 2005, heeft de commissie voor vergoedingspensioenen op 13 december 2006 een voorlopig pensioen toegekend op basis van een invaliditeitsgraad, degressief in de tijd tot 31 december 2005 en heeft zij vastgesteld dat de totale aanrekenbare invaliditeitsgraad vanaf 1 januari 2006 (7%) onvoldoende is voor de uitbetaling van een pensioen.

3.2. Verzoeker dient op 12 december 2006 een aanvraag in om een vergoedingspensioen te krijgen voor rugpijn en pijn in het abdomen "die het gevolg zijn van: enerzijds (zijn) volledige militaire loopbaan in het algemeen en (zijn) militaire loopbaan als Para-Commando (o.a. valschermspringen) in het bijzonder en anderzijds een (…) val tijdens een looptraining in het park (Driefontein) te VILVOORDE op 20 november 2006".

Op 18 maart 2010 beslist de commissie voor vergoedingspensioenen de hoger genoemde beslissing van 13 december 2006 te herzien, rekening houdend met een geschatte invaliditeitsgraad van 2% voor de achillespeesruptuur. Zij kent hem dientengevolge een voorlopig pensioen toe, berekend op basis van een invaliditeitsgraad, degressief in de tijd tot 31 december 2005 en beslist dat de totaal aanrekenbare invaliditeitsgraad vanaf 1 januari 2006 tot 19 november 2006 onvoldoende is om de verdere uitbetaling van een pensioen te verzekeren. De commissie beslist verder dat het rugletsel gedeeltelijk onder de toepassing van de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen valt. Zij kent derhalve aan verzoeker een voorlopig pensioen toe, berekend op basis van een invaliditeitsgraad, degressief in de tijd tot 2 juni 2010, en zij stelt vast dat de totale aanrekenbare invaliditeitsgraad vanaf 3 juni 2010 onvoldoende is om de verdere uitbetaling van een pensioen te verzekeren.

Verzoeker tekent op 21 mei 2010 hoger beroep aan tegen de voornoemde beslissing van 18 maart 2010.

Met een beslissing van 26 november 2012 verklaart de commissie van beroep voor vergoedingspensioenen verzoekers beroep ontvankelijk, doch de aanvankelijk bestreden beslissing van 18 maart 2010 wordt in verzoekers nadeel gewijzigd. Er wordt hem meer bepaald een pensioen toegekend, degressief in de tijd tot 31 december 2005, en er wordt vastgesteld dat de aanrekenbare invaliditeit op 1 januari 2006 onvoldoende is om de

verdere uitbetaling van een pensioen te verzekeren. (2% + 7% = 9%) Dit is de bestreden beslissing.

IV. Onderzoek van de middelen

Enig middel

Uiteenzetting van het middel

4.1. Verzoeker werpt in een enig middel de "schending van de formele motiveringsplicht, minstens van de materiële motiveringsplicht" en van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen op.

4.2. In een eerste onderdeel voert verzoeker aan dat de door hem bijgebrachte medische gegevens met de bestreden beslissing "worden verworpen", dat dergelijke stijlformule niet toelaat te begrijpen waarom geen rekening met verzoekers gefundeerde kritiek wordt gehouden en dat die vage, algemene beoordeling zonder inhoudelijke en precieze motivering in strijd met de formele motiveringsplicht is.

Verzoeker heeft in zijn nota voor de commissie van beroep de medische vaststellingen op basis van een verslag van dr. Engels bekritiseerd, doch in de bestreden beslissing wordt enkel gesteld dat de commissie zich aansluit "bij het advies van de GGDB". Dr. Engels stelt in zijn verslag dat men bij verzoeker naar aanleiding van het ongeval van 20 november 2006 ongetwijfeld rekening moet houden met een verergering van een vooraf bestaande toestand vermits "verschillende radiologische onderzoeken (…) wijzen op een evolutie met heden beschrijving van een annulusscheur en asymetrische rechtszijdige discusbulging L4L5".

Verzoeker vindt het vreemd te lezen dat de vaststellingen van dr. Engels van begin 2012 ver na de schattingsdatum liggen, terwijl dit ook geldt voor de bevindingen van Medex van 2011, nu de ongevallen van 2005 en 2006 dateren.

De medische beroepskamer van de gerechtelijk-geneeskundige dienst (GGD) stelt verder dat er geen verband is tussen de lage rugpijn en het ongeval van 20 november 2006 en dat de militaire loopbaan niet in aanmerking kan worden genomen.

Volgens verzoeker gaat dit standpunt lijnrecht in tegen de beslissing van de geneesheer-expert van de GGD die in eerste aanleg stelt dat er wel een verband is tussen de lage rugpijn en het ongeval van 20 november 2006, met de beslissing van de commissie voor vergoedingspensioenen die stelt dat de prestaties van rugbelastende diensten voldoende werden aangetoond door de overgemaakte loopbaangegevens en met het verslag van dr. Engels, waaruit blijkt dat het ongeval van 20 november 2006 een verergering van de vooraf bestaande toestand (schade van het sprongongeval van 2005) heeft veroorzaakt. Daarom is verzoeker van mening dat de vooraf bestaande en de huidige schade zijn aangetoond, evenals het causaal verband tussen zijn rugproblemen en zijn loopbaan als paracommando waarbij zich abnormale compressie voordoet bij het valschermspringen. Het is volgens hem logisch dat rekening met zijn loopbaan wordt gehouden, hetgeen ook door dr. Engels wordt aangehaald met verwijzing naar het vermoeden van causaal verband bij arbeidsongevallen.

Verzoeker heeft trouwens de invaliditeit gevraagd omwille van enerzijds de ongevallen en anderzijds de ganse militaire loopbaan, zodat het past beide aspecten te beoordelen bij de evaluatie van de schade en de toekenning van de invaliditeit.

Verder wordt de invaliditeit vanaf 1 december 2006 op 0% geschat. Men kan zich afvragen hoe het dan zit met de invaliditeit tussen 20 november en 1 december 2006, niettegenstaande duidelijk werd gesteld dat verzoeker een kneuzing van de linkerflank opliep. In dezelfde bespreking wordt gesteld: “Aansluitend op de opname van 22 november 2006 wegens algemene futloosheid-lage bloeddruk werden geen objectieve traumatische letsels weerhouden”. Er wordt geen melding gemaakt van het feit dat verzoeker tot maart 2007 in behandeling bleef (facetinfiltratie, kinesitherapie, rugschool, botscan enz.) hoewel daar afdoende het bewijs van is geleverd.

Verzoeker besluit dat hij op zeer gefundeerde wijze de vaststellingen van de medische beroepskamer van de GGD heeft weerlegd, dat de commissie van beroep zijn bemerkingen op geen enkele manier heeft beantwoord doch er zich met een stijlformule vanaf heeft gemaakt en dat dit geenszins aan de motiveringsplicht van de commissie van beroep beantwoordt.

4.3. In een tweede onderdeel voert verzoeker aan dat hem voor zijn ongeval van 3 juni 2005 een invaliditeitsgraad van 7% werd toegekend, zijnde 10%, verminderd met 3% wegens “vroegere gelijktijdige en vreemde factoren”.

Na verzoekers aanvraag van 12 december 2006 voor een invaliditeitspensioen ingevolge zijn val op 20 november 2006, wordt in het advies van de commissaris-verslaggever in eerste aanleg opnieuw overgegaan tot dubbele aftrek voor vroegere en gelijktijdige vreemde factoren. Dit wordt zonder enige aanvaardbare motivering in de bestreden beslissing overgenomen.

Bij de bepaling van de invaliditeitsgraad van 7% werd al rekening gehouden met vroegere en gelijktijdige vreemde factoren ten belope van 3 %. Bij de berekening na de valpartij van 2006 wordt gestart met 15%, gevolgd door een aftrek van 5% wegens vroegere en gelijktijdige vreemde factoren en dan nog een aftrek van 7% voor het sprongongeval van 2005. In deze 7% is echter al rekening gehouden met vroegere en gelijktijdige vreemde factoren zodat in het nieuwe advies tweemaal met hetzelfde verleden rekening wordt gehouden. De loutere stelling van de commissaris-verslaggever dat dit terecht is vermits sprake is van een discusbulging die als degeneratief proces de facto als vreemde factor wordt beschouwd, overtuigt verzoeker geenszins. Dit betekent onverkort een dubbele aftrek van invaliditeit voor dezelfde vroegere en gelijktijdige vreemde factoren. Verzoeker acht het niet aanvaardbaar telkens 1/3 van de totale invaliditeit af te trekken voor vroegere en gelijktijdige vreemde factoren, waardoor geen rekening wordt gehouden met de rugbelastende activiteiten gedurende de ganse militaire loopbaan, in het bijzonder als paracommando.

Verzoeker stelt als correcte berekening voor 15% - 7% (sprongongeval) = 8% - 2,5% (vroegere en gelijktijdige vreemde factoren) = 5,5%. In het advies van de commissaris-verslaggever staat nergens te lezen waarom deze redenering niet correct zou zijn en ook in de bestreden beslissing wordt gezwegen over de problematiek van de dubbele aftrek.

5.1. In de memorie van wederantwoord herhaalt verzoeker het middel. Hij voegt aan het eerste onderdeel toe dat het volstaat dat de commissie van beroep zich aansluit bij het advies van de medische beroepskamer van de GGD voor zover het medisch protocol van deze laatste voldoende is gemotiveerd.

Het medisch protocol van de medische beroepskamer van de GGD is volgens verzoeker echter niet voldoende gemotiveerd. De besluiten ervan zijn gesteund op

één triaxiaal dynamometrisch onderzoek dat werd uitgevoerd overeenkomstig de gegeven richtlijnen (niets forceren en de bewegingen stoppen bij pijn), waardoor de resultaten niet in overeenstemming zijn met het geobserveerde vermogen om functioneel te bewegen en er dus vragen rijzen over de objectiviteit bij het scoren van de waarden.

Verder wordt in het medisch verslag van de medische beroepskamer van de GGD niet gemotiveerd waarom de medische bevindingen betreffende het triaxiaal dynamometrisch onderzoek van januari 2011 aanleiding moeten geven tot een schatting van 0% invaliditeit voor het ongeval van 20 november 2006, noch waarom de militaire loopbaan niet als punctueel feit in aanmerking kan worden genomen. In het dossier bevinden zich nochtans stukken die in eerste aanleg door de commissie bij Defensie werden opgevraagd en die rugbelastende diensten aantonen.

Verzoeker acht het argument "dat de schatting ingaat op de eerste dag van de maand waarin de aanvraag geschiedde" niet correct omdat in afwijking van deze regel het vergoedingspensioen ingaat op de dag van het schadelijk feit wanneer de lichamelijke schade aan een ongeval of een kwetsuur (dus niet aan een ziekte) is te wijten indien de pensioenaanvraag geldig werd ingediend vóór het verstrijken van de derde maand die volgt op deze waarin het schadelijk feit zich heeft voorgedaan. Dit is hier het geval.

Ten slotte wordt volgens verzoeker in de bestreden beslissing met geen woord gerept over de belasting door zijn loopbaan, zodat de commissie van beroep heeft nagelaten zich hierover uit te spreken.

5.2. Aan het tweede onderdeel voegt verzoeker toe dat zijn beroep juist tegen de berekeningswijze van de invaliditeit, in het bijzonder tegen de dubbele aftrek, was gericht. Hij acht zijn kritiek dat in de bestreden beslissing geen gemotiveerd antwoord wordt gegeven op zijn argumentatie over de onterechte dubbele aftrek dus gegrond.

Beoordeling

6.1. De materiële motiveringsplicht als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur en de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen zijn niet van toepassing op jurisdictionele beslissingen zoals de

bestreden beslissing. De commissie van beroep voor vergoedingspensioenen is immers een administratief rechtscollege. Het enige middel is in die mate niet-ontvankelijk.

6.2. Verzoeker werpt ook de schending van de “formele motiveringsplicht” op. In de uiteenzetting van het middel haalt hij in het eerste onderdeel aan dat de bemerkingen uit zijn nota niet worden beantwoord, in het bijzonder op medisch gebied, en in het tweede onderdeel dat geen gemotiveerd antwoord wordt gegeven op zijn argumentatie omtrent de onterechte dubbele aftrek.

Hieruit blijkt onmiskenbaar dat verzoeker de jurisdictionele motiveringsplicht bedoelt. Deze heeft het karakter van een vormvereiste met beperkte draagwijdte. Een uitspraak is gemotiveerd wanneer de rechter duidelijk en ondubbelzinnig de redenen uiteenzet die hem ertoe brengen die beslissing te nemen. Om te voldoen aan de jurisdictionele motiveringsplicht is het niet relevant of die motieven in rechte of in feite juist zijn. Wel moet de rechter expliciet of impliciet antwoorden op elke vraag, elke exceptie, elk middel en elk verweer van de partijen.

6.3. De op de commissie van beroep voor vergoedingspensioenen rustende verplichting om zelf de feitelijke gegevens van de zaak te onderzoeken en kennis te nemen van de voorgelegde bewijsmiddelen, verbiedt haar niet om zich in zuiver geneeskundige aangelegenheden aan te sluiten bij de bevindingen van de medische beroepskamer van de GGD, die van de wetgever de bevoegdheid heeft gekregen om de commissie van beroep over zuiver of hoofdzakelijk geneeskundige zaken voor te lichten. Indien het advies van die beroepskamer zelf genoegzaam met redenen is omkleed, maakt de verwijzing naar de gemotiveerde besluiten van de medische beroepskamer van de GGD een geldige motivering uit van de beslissing van de commissie van beroep voor vergoedingspensioenen.

Te dezen verklaart de commissie van beroep in de bestreden beslissing zich aan te sluiten “bij het advies van de medische beroepskamer van de GGD voor wat betreft de lage rugpijn die het gevolg is van het ongeval van 20.11.2006”. Vervolgens verwijst de commissie van beroep naar de verwerping van de door verzoeker aangevoerde medische gegevens “door de GGDB op grond van eigen vaststellingen die door de Commissie worden bijgetreden” en zij voegt de “tabel der invaliditeiten” bij de bestreden beslissing. Dit betreft dus ook de invaliditeit die volgens verzoeker het gevolg zou zijn van

rugbelastende diensten tijdens zijn loopbaan. De commissie van beroep heeft aldus de motivering in het verslag van de medische beroepskamer van de GGD tot de hare gemaakt.

De medische beroepskamer van de GGD heeft in twee protocollen, die zich in het rechtsplegingsdossier bevinden, de invaliditeit wegens lage rugpijn en pijn in het abdomen (verband met de militaire loopbaan en met het ongeval van 20 november 2006) op 0% geraamd.

In een eerste protocol van 23 februari 2011 verantwoordt zij deze raming als volgt:

> "Het klinisch onderzoek is niet consistent.
> Bijkomend werd een dynamometrisch onderzoek aangevraagd (UZ Gent, 02.02.11, bij het dossier gevoegd): 'ondanks deze lage waarden is het wel mogelijk om functioneel te bewegen en om de geobserveerde ADL-handelingen vlot uit te voeren'.
> De geïncrimineerde feiten in 2006 hebben een kneuzing van de linker flank veroorzaakt.
> Aansluitend op de opname van 22.11.06 wegens algemene futloosheid – lage bloeddruk werden geen objectieve traumatische letsels weerhouden.
> De militaire loopbaan kan niet als punctueel feit weerhouden worden."

In een tweede protocol van 28 april 2012 verantwoordt de medische beroepskamer van de GGD de raming als volgt:

> "Wij dienen te schatten op 1.12.06.
> De besluiten van het bijkomend onderzoek zijn duidelijk: het is wel mogelijk om functioneel te bewegen – de geobserveerde ADL-handelingen vlot uit te voeren; het klinisch onderzoek op 15.9.10 was niet consistent.
> De beschreven annulusscheur en assymetrische rechtszijdige discusbulging L4-L5-botoedeem corpus L4 (beeldvorming 24.11.11) zijn latere bevindingen welke vallen ver na de schattingsdatum."

Door zich aan te sluiten bij deze twee protocollen geeft de commissie van beroep duidelijk en ondubbelzinnig aan waarom zij de aanvankelijk bestreden beslissing in het nadeel van verzoeker wijzigt, met name omdat gedurende de beroepsprocedure, anders dan in eerste aanleg, geen invaliditeit wegens lage rugpijn en pijn in het abdomen is vastgesteld, omdat bij het bijkomend dynamometrisch onderzoek is gebleken dat "het wel mogelijk is om functioneel te bewegen en om de geobserveerde ADL-handelingen vlot uit te voeren" en omdat "aansluitend op de opname van 22.11.06 wegens futloosheid en lage bloeddruk (…) geen objectieve traumatische letsels (werden) weerhouden".

Het door verzoeker destijds bijgebrachte verslag van dr. Engels wordt door de medische beroepskamer van de GGD, bij uitbreiding dus ook door de commissie van beroep, verworpen omwille van de vaststellingen gedurende het bijkomend dynamometrisch onderzoek en omdat de in het verslag van dr. Engels "beschreven annulusscheur en assymetrische discusbulging L4-L5-botoedeem corpus L4 (beeldvorming 24.11.11) (…) latere bevindingen (zijn) welke vallen ver na de schattingsdatum".

De argumentatie betreffende de rugbelastende diensten tijdens de loopbaan als paracommando wordt afgewezen omdat "de militaire loopbaan (…) niet als punctueel feit (kan) weerhouden worden".

De hierboven behandelde redengeving volstaat in het licht van de jurisdictionele motiveringsplicht vermits zij de bestreden beslissing duidelijk en ondubbelzinnig verantwoordt en een antwoord vormt op de kritiek van verzoeker. Het eerste onderdeel van het eerste middel is in die mate ongegrond.

6.4. Verzoeker stelt in het middel op algemene wijze dat de commissie van beroep niet heeft geantwoord op de gefundeerde kritiek in zijn ter terechtzitting neergelegde nota. Hij laat echter na in het middel aan te geven welke concrete kritiek in die nota niet of niet voldoende zou zijn beantwoord. Het behoort niet tot de taak van de Raad van State als administratieve cassatierechter om na te gaan welke concrete elementen uit zijn nota verzoeker kan bedoelen.

Verzoeker kan niet dienstig opwerpen dat de bestreden beslissing "lijnrecht in(gaat)" tegen de beslissing van de geneesheer-expert in eerste aanleg en tegen de aanvankelijk bestreden beslissing. Daargelaten de vaststelling dat noch de medische beroepskamer van de GGD noch de commissie van beroep gebonden zijn door de beoordeling in eerste aanleg, houdt deze kritiek geen verband met de jurisdictionele motiveringsplicht als vormvereiste.

Waar verzoeker aanvoert dat hij de voorafgaande en huidige schade wel degelijk heeft aangetoond, dat de medische beroepskamer van de GGD haar besluiten ten onrechte op slechts één onderzoek steunt, dat een causaal verband bestaat tussen zijn rugproblemen en zijn loopbaan als paracommando, dat de invaliditeit op de datum van 20 november 2006 in plaats van 1 december 2006 had moeten worden geraamd, dat hij na de

opname van 22 november 2006 nog in behandeling is gebleven tot maart 2007 en dat het bizar is te lezen dat de vaststellingen van dr. Engels ver na de schattingsdatum liggen, geeft hij inhoudelijke kritiek op de beoordeling van de zaak. Ook deze kritiek houdt geen verband met de jurisdictionele motiveringsplicht. Bovendien beoordeelt de feitenrechter soeverein het bestaan van de voorgehouden invaliditeit en in voorkomend geval de aanrekenbaarheid ervan aan de dienst en komt het de Raad van State als administratieve cassatierechter niet toe in de beoordeling van de zaak zelf te treden.

Het eerste onderdeel van het enige middel is in die mate niet-ontvankelijk.

6.5. Verzoekers argumentatie betreffende de voorgehouden dubbele aftrek wordt in de bestreden beslissing verworpen als “niet ter zake dienend gezien er geen restletsels meer worden aanvaard door de GGDB wat door de Commissie wordt bijgetreden”. De commissie van beroep sluit zich aan bij het advies van de medische beroepskamer van de GGD waarin de invaliditeit wegens lage rugpijn en pijn in het abdomen (verband met loopbaan en ongeval van 20.11.2006) op 0% wordt geraamd. Om tot de bestreden beslissing te komen is dus geen aftrek van vreemde factoren gebeurd, laat staan een dubbele aftrek. Derhalve kon de commissie van beroep verzoekers argumentatie wat dat betreft op wettige wijze niet dienend verklaren. Het tweede onderdeel van het enige middel is ongegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. Verzoeker wordt verwezen in de kosten van het cassatieberoep, begroot op 175 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van *, door de Raad van State, XIVe kamer, samengesteld uit:

André Beirlaen,	kamervoorzitter,
Carlo Adams,	staatsraad,
Peter Sourbron,	staatsraad,

met bijstand van

Nick Hollevoet,	toegevoegd griffier.

De griffier	**De voorzitter**
Nick Hollevoet	**André Beirlaen**